

Т Ц Й Ч

Е Д Н О

Беше станал на трийсет и три.
Да, и това е ирония.

Работеше в гимназията с големия асфалтиран двор, в който кънтеше ехо от обичайна глъч. Забелязал си – хлапетата крещят, докато тичат, скачат, вървят, споделят, обичат се. Крещят, за да гишат. Беше средата на лятото, скоро щяха да нахлуят отново, но сега дворът стоеше прегрял и пуст, достатъчно огромен за трите котки, които гържаха да се издежават на почтително разстояние една от друга.

В класната стая на първия етаж беше тихо. Като в главата на ученик, си мислеше ти, докато стоеше зад катедрата, загледан мрачно в празните, олющени чинове – инвалидизирани ветерани, татуирани завинаги от неизвестни мислители. Ученическият чин е общуване между поколенията – всеки нов випуск може да отрече идеологията на предишния с пергела си и после да напише своето верую отгоре. Преплитането на изгълбани мъдрости прави бръчки по меламиновото чело на чина, а залепените гъвки с времето изсъхват и се

втвърдяват – като печати, узаконяващи прехвърлянето на собствеността над седалките.

Внезапен ветрец се блъсна в един от откритите прозорци на стаята. Изправи се и отиде да уловиш прохладата, загледан в празния двор. Едната котка демонстративно се събуди, протегна предните лапи напред, изпъна измършавял гръб назад и разтвори остри зъбки в прозявка. За разлика от нея, училището щеше да поспи още, но ти трябваше да се подготвиш за новия сезон. Обичаше да го правиш в празната класна стая. Сядаше зад лепнещата по лактите ти катедра, разтваряше разпечатаната програма от министерството, граскаше с молив отстрани. Въпреки вида си на учител по физическо преподаваше английски. След годините, прекарани в посрещане и изпращане на деца, които искат просто да се разкараш от главата им, разбира, че не бива да ги оставяш те да диктуват играта. Беше сътворил свой начин за справяне с безразличието, което те блъскаше в гърдите всеки път, щом влезеш за първи час с нов випуск. Пробва това още като начинаещ учител. Изправи се пред трийсетина чифта очи и само два-три от тях те видяха наистина. Но ти не повиши тон, не поиска непременно да изгасят телефоните или да спрат да се надвикват. Не, просто седна зад катедрата и извади стария сребрист касетофон, твоят набор. Половината клас притихна още при вида на старинната машина, а останалата част прекрати всички разговори и се облегна в ступор в чиновете в мига, в който пъкна касетката и я пусна. С пукане, кривене, но и със зверска мощ през двулентовите колонки тръгна това:

*I am an antichrist
I am an anarchist
Don't know what I want
But I know how to get it
I wanna destroy passer by*

*Cause I
Wanna be
Anarchy¹*

Хлапетата нямаха никаква идея каква е тая дяволска музика от миналия век, но глътнаха рязко цялата си граматика (честно казано, нямаше как да се задавят с такова количество), докато ти за някакви разточителни две минути разполагаше с цялото им внимание. Напълно достатъчно, че да им обясниш кой си – *Your English teacher*² – и как в твоя час се говори *only in English*³. Ако някой иска да се нагвиква с теб или пък просто да си шушука със съседите по чин, трябва да го прави *only in English*. Всеки, който по време на час говори на различен език от този, ще получава неизвинено отсъствие дори и да се намира физически в стаята. Това хладно въведение имаше удивителен ефект върху хлапетата, вкарваше ги в аварийен режим.

„Дяволска“ музика? Повярвай ми – историята за някакъв суперзлодей, отпаднал от моята схема ангел,

¹ „Аз съм антихрист. / И съм анархист. / Не знам какво искам. / Но знам как да го имам. / Искам да унищожа първия срещнат. / Защото аз / искам да бъда / Анархия.“ Да, звучи странно, произнесено точно от мен. *Sex Pistols* го пеят (упорито фалшиво) в песента си „Анархия в Обединеното кралство“.

² На твоя език това е „вашият учител по английски“.

³ „Само на английски.“

зъл блюстител на небесния ред, е детска приказка. Не казвам, че това, което наричаш „дявол“, не съществува, напротив – върховното зло е напълно реално и аз го зная отгавна. Обаче не е голям, опърлен крилат козел с огнени очи и тризъбец за лов на рибки.

Напротив, то –
Сатаната,
Лукавият,
Шейтан,
Луцифер –
е миниатюрна, хлъзгава,
прозрачна,
почти незабележима твар,
противен и зверски опасен
червей,
приспособил се за живот
в онази слузеста ядка,
разположена в черепа ти.

Ще преодолее погнусата си и ще се върна при теб, в празната класна стая, където в този горещ августовски делник си мислеше за предстоящата порция високомерни хлапета, които ще спрат да те приемат за археологическа находка чак когато ги зашлевиш със *Sex Pistols*. Естествено, имаше и такива, които дори един касетофон от миналия век не можеше да спаси. Едно беше разбрал за всички тези години: идиотите са като идиоти – непоклатими, непреводими и незаобиколими. Във всеки нов випуск имаше такива.

Въпросът е дали не ставаха все повече?